

Finaal 15-06-2010

**Bossenoverleg
Akantes, Amsterdam, 12 mei 2010**

Sander van Andel (IUCN NL), Marieke Wit (Tropenbos) en Mirjam Ros-Tonen (UvA).

Programma

14.00 – 14.15	Opening en mededelingen – René Boot
14.15 – 14.45	Discussie over TPAC (uitvoering Beoordelingsrichtlijn voor Duurzaam Bosbeheer), met reactie van o.a. SMK, Greenpeace en NCIV
14.45– 15.15	Internationale ontwikkelingen bosbeleid (LNV)
15.15– 15-45	Ontwikkelingen rondom klimaat (BUZA)
16.05 – 16.45	Governance voorwaarden voor goed bosbeheer, incl. REDD+ Presentatie van Arend Jan van Bodegom (WUR-CDI) + Reactie Global Forest Coalition
16.45 – 17.00	Rondvraag + Afsluiting

1. Verslag

1.1 Inleiding

De bijeenkomst werd geopend door voorzitter René Boot (Tropenbos International). Kort introduceerde hij de verschillende agendapunten van de bijeenkomst.

2.2 Discussie over TPAC (uitvoering Beoordelingsrichtlijn voor Duurzaam Bosbeheer), met reactie van o.a. SMK, Greenpeace en NCIV

De Toetsingscommissie Inkoop Hout (TPAC) heeft recentelijk het Maleisische certificatiesysteem MTCS positief beoordeeld. De directeur van SMK, waaronder TPAC valt, lichtte dit TPAC-besluit kort toe. TPAC had zelf ook een serieuze zorg gehad over het feit dat gecertificeerd MTCS hout deels uit conversie- of plantagebossen zou kunnen komen. Na onderzoek, oordeelde TPAC echter dat MTCS voor zowel het Maleisische schiereiland als de staten Sabah en Sarawak toch voldoet aan de Nederlandse Inkoopcriteria o.a. door middel van een onderscheidende codering in de handelsketen. TPAC erkent wel dat het gecertificeerde MTCS bosareaal dus ook de (hout)plantages conversiebossen kan bevatten.

Via de publieke consultatie van TPAC die aan stakeholders de mogelijkheid geeft om te reageren op het oordeel, heeft Greenpeace samen met NCIV, ICCO, Milieudefensie en WNF bezwaar aangetekend tegen dit besluit. Men heeft voorbeelden aangedragen waaruit zou blijken dat het Maleisische certificatiesysteem MTCS niet als duurzaam bosbeheer beschouwd kan worden vanwege de negatieve effecten op zowel inheemse gemeenschappen als biodiversiteit (ontbossing).

De klachtencommissie heeft geoordeeld dat de consultatie nieuwe feiten naar voren gebracht heeft en dat daarom de beoordeling van MTCS opnieuw bestudeerd wordt. Afhankelijk van de uitspraak, zal dan evt. een beroepsprocedure gestart kunnen worden. SMK staat voor draagvlak, dus deze herbeoordeling zal zeer secuur uitgevoerd worden. Alle informatie is opgestuurd naar het consultatieforum.

Greenpeace en NCIV zijn verontrust over de manier van beoordeling omdat blijkt dat er geen geld is voor toetsing van een keurmerk in het veld. Zij stellen dat zonder goed veldonderzoek je niet echt kan beoordelen hoe de lokale situatie is. Helaas heeft SMK geen geld voor deze praktijktoetsing en gaat daarom af op papieren informatie. Er werd ook geopperd door een deelnemer dat er vertrouwd zou moeten kunnen worden op audit rapportages. Een probleem is echter dat TPAC niet voor elk systeem naar het niveau van de concessieaudit gaat; er wordt b.v. aan MTCS gevraagd informatie aan te leveren, wat natuurlijk geen onafhankelijke partij is.

Maatschappelijke organisaties hebben nu veel geld geïnvesteerd in de aanlevering van feiten die volgens hen aantonen dat MTCS niet deugt, terwijl de overheid uiteindelijk de verantwoordelijkheid draagt om te zorgen dat er een goede beoordeling plaatsvindt, zodat alleen echt duurzaam geproduceerd hout gebruikt gaat worden in publieke werken.

Om te zorgen voor een duurzame inkoop van hout zijn er goede regels en criteria opgesteld. Maar als dat uiteindelijk niet leidt tot een goede beoordeling, verliezen deze regels hun kracht

Andere opmerkingen waren:

- Beoordelingen op sociaal gebied zijn altijd lastig omdat het heel moeilijk is om een klacht of een claim van iemand die in de buurt van een concessie woont te weerleggen (er geldt een omgekeerde bewijslast voor bosbeheerders).
- De partijen vonden dat de publieke consultatie zeer kort was.
- Is de minister op de hoogte van de consequenties van meerdere keurmerken op de markt? WWF zal vanuit die hoek moeite hebben met de promotie van andere keurmerken dan FSC.
- Binnenkort zal TPAC bekend maken dat zij PEFC International positief heeft beoordeeld. Ze zal tegelijkertijd de minister adviseren om zolang de beroepsprocedure loopt, MTCS daarvan uit te sluiten. Omdat PEFC International één logo voert voor al zijn hout, is het moeilijk te begrijpen hoe het MTCS hout op de markt onderscheiden kan worden van de andere PEFC systemen. Echter SMK denkt dat dit kan.
- De weging die TPAC hanteert is volgens enkele deelnemers niet secuur genoeg. Het lijkt alsof sociale werkomstandigheden veel zwaarder wegen (lees: dat zijn veel meer criteria), terwijl bijvoorbeeld bosconversie slechts een paar criteria heeft waardoor dit aspect minder zwaar weegt.

SMK heeft toegezegd dat we tijdens een volgend bossenoverleg verder op de hoogte zullen worden gesteld van de voortgang. Het besluit over PEFC wordt is in juni 2010 vrijgegeven. Over MTCS specifiek komt in oktober 2010 een besluit.

Het persbericht van TPAC over MTCS van 3 maart 2010:

http://www.tpac.smk.nl/webadmin/files/pdf/persberichten/MTCS%20persbericht%20NL%20FINAL_3March2010.pdf

Het persbericht van TPAC over PEFC van 11 juni 2010:

http://www.tpac.smk.nl/webadmin/files/pdf/persberichten/TPAC_Persbericht_PEFC%20Int_11juni2010%20%5BDEF%5D.pdf

Het persbericht van Greenpeace over MTCS van 5 maart 2010

<http://www.greenpeace.nl/news/adviescommissie-vrom-bestempel>

Het beoordelingsrapport:

http://www.smk.nl/files/documenten/TPAC/TPAC_Public%20Assessment%20Report%20of%20MTCS.pdf

Het Stakeholder forum rapport:

http://www.tpac.smk.nl/webadmin/files/pdf/stakeholder%20forum%20reports/TPAC_Forum%20report%20MTCS_DEF.pdf

2.3 Internationale ontwikkelingen bosbeleid. Door Hr. Rob Busink en Mevr. Kim Seeters (LNV)

Mondiaal

United Nations Forum on Forests (UNFF)

Website: <http://www.un.org/esa/forests>

De eerstvolgende sessie van het VN Bossenforum (UNFF-9) vindt plaats van

24 januari –4 februari 2011. Thema is "Forests for people, livelihoods and poverty eradication". Ook zal een high level segment (op ministerieel niveau) aan de sessie worden gekoppeld. Bij die gelegenheid zal dan ook het VN jaar van het bos worden geopend. In het kader van het VN Bossenforum zal NL samen met Vietnam een zogenaamd Country Led Initiative (CLI) organiseren over de internationale aanpak van illegaal hout. Vietnam is gastland en Nederland zal in ieder geval samen de USA deze bijeenkomst organiseren.

Tijdens UNFF-7 (16-27 april 2007, New York) is overeenstemming bereikt over een meerjarenprogramma en een besluit om te komen tot een financieel mechanisme ter ondersteuning van de implementatie van de Non Legally Binding Instrument (NLBI). Lidstaten zijn hierbij overeengekomen dat een besluit over een dergelijk financieel mechanisme tijdens UNFF-8 (20 april- 1 Mei 2009, New York) moest worden aangenomen. Dat is niet gelukt, maar na een speciale sessie van het UNFF is toch overeenstemming bereikt om een vervolg te geven. Het voorstel bevat overeengekomen teksten over een financieel mechanisme, en een facilitatief proces om bestaande beschikbare financiële middelen beter toegankelijk te maken. Een ad hoc werkgroep van experts zal dit oppakken en rapporteren aan UNFF tijdens de volgende sessie (januari 2011). Binnen de EU is een Task Force ingesteld door de Raadswerkgroep Bos, onder voorzitterschap van Finland en het VK, die de inbreng vanuit de EU in de ad hoc experts groep moet verzorgen. De ad hoc expert groep van het UNFF komt in september in Nairobi bij elkaar.

(Contactpersoon: Rob Busink)

UNFCCC

Sinds het vorige bossenoverleg is er in de UNFCCC niet meer over bossen gesproken. REDD+ staat weer op de agenda in juni. Er zal dan verder worden onderhandeld over de tekst van Kopenhagen.

Momenteel wordt er buiten de UNFCCC gewerkt aan een interim REDD+ partnership. Dit partnerschap zal tijdens een bijeenkomst op 27 mei in Oslo worden opgericht. Nederland zal vertegenwoordigd worden door BZ/OS. Het doel van het interim REDD+ partnership is een platform te bieden aan deelnemende landen om REDD+ acties en financiering te verbeteren, beter op elkaar af te stemmen, ervaringen te delen en daar lessen voor de toekomst uit te trekken. Het betreft zowel bestaande als nieuwe initiatieven.

Zie verder ook de Mededelingen van BuZa/OS.

(Contactpersoon: Bas Clabbers).

Pan Europees

EUROPE FOREST,voorheen Ministerial Conference on the protection of Forests in Europe (MCPFE)

Website : www.mcpfe.org

Tijdens de laatste Ministers Conferentie over de bescherming van Bossen in Europa (pan Europees) is door sommige landen (o.a. Oostenrijk) de wens geuit te verkennen of en hoe tot een (pan)Europese Bossenconventie te komen, een wettelijk bindend instrument over het beheer van bossen in Europa. Aanleiding waren o.a. de ontwikkelingen waarbij bossen een steeds grotere rol te vervullen krijgen om een bijdrage te leveren aan maatschappelijke problemen zoals klimaatverandering, meer biodiversiteit in bossen, levering energiehout voor duurzame energie. Tijdens een bijeenkomst van aangesloten landen bij deze conferentie is ingestemd met een ToR voor een ad hoc werkgroep die verslag moet uitbrengen over wat de toegevoegde waarde is van een Legally Binding Agreement (LBA) voor bossen in Europa en hoe een proces om tot een LBA te komen eruit moet zien. Bedoeling is dat tijdens de Ministersconferentie van Bosbouwministers in juni 2011 in Oslo een besluit hierover wordt genomen. Binnen de EU is discussie gaande over de wijze van betrokkenheid van de Europese Commissie.

Zie verder: http://foresteurope.org/eng/What_we_work_for/Legally_Binding_Agreement

(Contactpersoon: Rob Busink)

EU

Groenboek Bescherming van Bossen en klimaatverandering

Website:

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/10/207&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

Op 1 maart jl. is het Groenboek verschenen over bosbescherming en bosinformatie in de EU (COM (2010) 66). Het Groenboek is een discussiestuk dat voortvloeit uit het Witboek 'Aanpassing aan de klimaatverandering: naar een Europees actiekader' (COM (2009) 147) en beoogt een discussie op gang te brengen over mogelijke opties inzake een EU-aanpak van bosbescherming en bosinformatie in het kader van Bosactieplan van de Europese Unie (2006). Bosbeleid is op dit moment nog hoofdzakelijk een verantwoordelijkheid van de lidstaten; de rol van de EU is zeer beperkt. Het Groenboek kan een eerste stap zijn te komen tot vormen van gezamenlijk EU-beleid. In dat geval zal het Groenboek worden gevolgd door een Witboek met concretere voorstellen. Aan de hand van de verschillende functies van het bos en de mogelijke bedreigingen hiervan wordt in het Groenboek de lezers een aantal vragen voorgelegd. Ook wordt in het Groenboek een overzicht gegeven van de bestaande instrumenten voor de bescherming van bossen en van de bestaande bosinformatiesystemen.

Over het Groenboek is op het moment van verschijning een uitgebreide publieke consultatie begonnen. Op de website van de EC kan iedereen tot en met 31 juli 2010 zijn reactie geven op het Groenboek en de daarin beschreven problematiek. Ook houdt de EC in juni 2010 een workshop over dit onderwerp. Lidstaten en belanghebbenden worden gevraagd hun officiële reactie voor 31 juli 2010 aan de EC te sturen.
(Contactpersoon: Ruben Post)

FLEGT

De Europese Unie en Kameroen hebben vandaag, 6 mei, een Voluntary Partnership Agreement (VPA) gesloten. Hiermee zijn afspraken gemaakt die er voor moeten zorgen dat vanuit Kameroen geen hout van illegale herkomst meer naar Europa en elders ter wereld wordt verhandeld. De VPA is mede van belang omdat Kameroen één der grootste hardhoutexporteurs van Afrika is.

De Voluntary Partnership Agreement tussen de EU en Kameroen is de derde in zijn soort. Eerder werden al overeenkomsten met Ghana en Congo-Brazaville gesloten. De onderhandelingen met onder meer Congo-Kinshasa, Gabon, Indonesië en Maleisië verkeren in diverse stadia van gevorderdheid. De VPAs worden gesloten in het kader van het actieplan Forest Law Enforcement, Governance and Trade (FLEGT) van de Europese Unie. Dit project is er op gericht illegale houtkap en de handel in het resultaat ervan tegen te gaan.

In het kader van de jongst afgesloten VPA gaat Kameroen zich inspannen om de hervorming van de bosbouw- en houtsector in het land te bespoedigen. Strengere controle van de branche en op naleving van de rechten van de gemeenschappen zijn daar belangrijke onderdelen van. De EU op haar beurt weert voortaan hout dat niet van aantoonbaar legale herkomst is uit alle lidstaten, zodat het voor de marktpartijen in Kameroen de moeite waard is aantoonbaar legaal hout te leveren. Voorts zal de EU Kameroen assisteren in de taken die het land inzake de VPA op zich heeft genomen.

Hieronder het volledige gezamenlijke persbericht

http://ec.europa.eu/development/icenter/repository/Flegt_vpa_Cam_Press_release_negoc.pdf

Verordening "Illegaal hout"

In de landbouwwraad van 15 december is reeds een politiek akkoord in eerste lezing bereikt over deze verordening mbt verplichtingen voor marktdeelnemers die hout en houtproducten op de markt plaatsen.

Nederland heeft tijdens de Landbouwwraad benadrukt dat het huidige voorstel van de Commissie versterkt moet worden met een verbod op de handel in illegaal gekapt hout. Dat verbod moet handhaafbaar zijn, in overeenstemming zijn met FLEGT en passen binnen het WTO-kader.

Nederland heeft om die reden niet ingestemd met de Verordening en heeft daarbij aan het Raadssecretariaat de volgende stemverklaring uitgereikt met de volgende inhoud (citaat) "*Nederland vindt het van groot belang dat in internationaal verband gestreefd wordt naar een verbod in de handel van illegaal hout. Nederland is van mening dat de EU binnen het VN*

Bossenforum (UNFF) een voortrekkersrol dient op te pakken voor wat betreft de aanpak van het probleem van illegaal hout en het streven naar een internationaal verbod op de handel in illegaal hout. Met het oog daarop is Nederland van mening dat het huidige voorstel van de Commissie versterkt moet worden met een verbod op de handel in illegaal hout, dat handhaafbaar is, in lijn is met FLEGT en past binnen het WTO-kader. Derhalve kan Nederland niet instemmen met het voorliggende voorstel van het Voorzitterschap en roept de Raad op om verder te werken aan dit voorstel tezamen met het Europees Parlement zodat een verbod in de handel in illegaal hout bewerkstelligd kan worden".(einde citaat)

Andere landen die in hun interventies het opnemen van een verbod steunden, maar zich onthielden van stemming waren: VK, DK, BEL, en SPA.

Momenteel is de tweede lezing gaande en moeten Raad en Parlement overeenstemming zien te bereiken. De Milieucommissie van het EP heeft 4 mei jl. opnieuw ingestemd met een advies aan het Parlement om een verbod op te nemen in het voorstel voor de Verordening.

(Contactpersoon: Rob Busink)

2.4 Ontwikkelingen rondom klimaat. Fons Gribling (BUZA)

WB/FCPF/REDD-plus

Van 22 tot 25 maart vond de 5de vergadering plaats van het bestuur van de WB Forest Carbon Partnership Facility (FCPF). Het is verantwoordelijk voor demonstratieprojecten gericht op REDD-plus, het terugdringen van de CO₂ uitstoot van bossen in de meest brede zin van het woord, en voor pilots van handel in koolstofkredieten. Het bestuur kende aan de DRC, Ghana en Mexico onder bepaalde voorwaarden een subsidie toe. Argentinië, Madagaskar en Suriname presenteerden hun conceptplannen. Voor het REDD-fonds zijn door o.a. Duitsland extra toezeggingen gedaan waardoor het toegekende bedrag ruim 150 miljoen US\$ is. De uitvoering REDD-plus loopt vertraging op door de strenge eisen die de WB Group stelt aan de sociale en milieueffecten.

UNREDD en het Forest Investment Programme (FIP)

De voortgang van de FCPF kan niet los worden gezien van de parallele ontwikkelingen van UNREDD en de vervolgfase in de vorm van investeringen in bossen door het FIP. Beide fondsen hebben extra middelen toegezegd gekregen waardoor beschikbaar is: UNREDD 54.2 miljoen US\$ en FIP 354.1 miljoen US\$.

Nederland heeft er tijdens de maart vergadering van de FCPF op aangedrongen dat het team van de FCPF zich er voor inzet om te komen tot een betere samenwerking met UNREDD en een betere aansluiting bij het FIP. Daarnaast hebben de FCPF, UN-REDD en het FIP een onmiskenbare relatie met UNFCCC en de daaronder vallende onderhandelingen over REDD-plus.

REDD-plus partnerschap

Als uitvloeisel van het Kopenhagen akkoord zijn toezeggingen, tot een bedrag van 3.5 miljard US\$, gedaan om voor bossen tot een vorm van 'fast-start' financiering te komen. Zowel de Franse regering als de Noorse regering zet zich er voor in om deze toezeggingen concreet te maken en om het bedrag te laten oplopen tot 5 miljard US\$. Eind mei zal in Oslo hierover een conferentie worden georganiseerd. De vraag zal dan ook beantwoord moeten worden of er een rol zal zijn weggelegd voor de FCPF, UNREDD en het FIP.

Positie Nederland

Pas bij het aantreden van een volgend kabinet zal duidelijkheid verkregen kunnen worden over steun aan REDD-plus achtige initiatieven.

REDD Readiness DRC

Het REDD Readiness plan van DRC (3,5 miljoen Euro) is goedgekeurd door FCPF van de Wereldbank. Greenpeace heeft bezwaar aangetekend, omdat ze vindt dat het plan wel wat scherper kan. Binnenkort zal er een overleg gepland worden tussen WB, MinBuza en Greenpeace om de voorwaarden voor het uitvoeren van het plan verder te bespreken.

Andere punten die aan bod kwamen

Uit persbericht LNV 11-05-2010: "Minister Gerda Verburg van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) gaat begin november een grote internationale conferentie organiseren over landbouw, voedselzekerheid en klimaat. Dat heeft zij vandaag bekend gemaakt aan de vooravond van de vergadering van de VN-commissie voor Duurzame ontwikkeling in New York.

Deze conferentie vindt plaats in Den Haag. De afspraken die hier worden gemaakt, kunnen een bijdrage leveren aan een mogelijk klimaatakkoord van de grote klimaatconferentie in december in Cancun in Mexico."

http://www.minInv.nl/portal/page?_pageid=116,1640333&_dad=portal&_schema=PORTAL&p_news_item_id=2003901

2.5 Governance voorwaarden voor goed bosbeheer, incl. REDD+. Arend Jan van Bodegom (WUR-CDI) + Reactie Global Forest Coalition

De presentatie Arend Jan van Bodegom is te vinden op de website

http://www.iucn.nl/iucn_nl_als_platform/werkgroepen/bossenoverleg/archief_1/

Arend Jan van Bodegom (WUR Centre for Development Innovation) gaf een presentatie over de relatie tussen FLEGT en REDD en de governance voorwaarden voor goed bosbeheer. Hij ging in op verschillende definities van governance, en benadrukte dat 'good governance' een waardegeladen en cultuurgebonden begrip is en dat het beter is te spreken van 'good enough governance'.

Wat betreft de relatie tussen governance en REDD benadrukte Arend Jan dat (i) het monitoren van koolstofvoorraden een governance proces is, (ii) bij REDD een nauwe relatie bestaat tussen 'forest governance' en 'global governance' (wat de vraag doet rijzen hoe decentralisatieprocessen zich hiertoe verhouden), (iii) het begrip 'co-benefits' van belang is, evenals de notie dat bossen multi-functioneel zijn, en (iv) de verdeling van baten goed en transparant geregeld moet worden.

Janneke Romijn (Global Forest Coalition - GFC) gaf aan dat de GFC ernstige bedenkingen heeft tegen REDD. Op de eerste plaats omdat REDD wordt voorgesteld als een mechanisme om klimaatverandering tegen te gaan, waarmee de verantwoordelijkheid daarvoor bij ontwikkelingslanden wordt gelegd i.p.v. dat westerse landen zelf emissiereducties halen. Op de tweede plaats verwacht de GFC dat REDD leidt tot waardevermeerdering van bossen en daarmee tot landspeculatie, ten koste van inheemse volken en biodiversiteit. De GFC heeft een rapport over REDD in Colombia uitgebracht

<http://www.globalforestcoalition.org/img/userpics/File/publications/REDD-Realities.pdf>

Een andere vraag die in de discussie naar voren is gebracht is of het VPA proces botst met REDD. In Ghana verschuift de aandacht van FLEGT naar REDD omdat daar meer geld in zit. De EU is in echter al heel ver gekomen met het FLEGT proces in Ghana en de vraag is of het FLEGT proces een ondersteunende rol kan spelen in het voorbereiden van landen op het REDD proces.

Rondvraag + Afsluiting

Volgende Bossenoverleg 22 september 2010

Graag van te voren aanmelden op

www.iucn.nl/iucn_nl_als_platform/werkgroepen/bossenoverleg/aanmeldformulier_bossenoverleg_22_september/